

Sintaksisi:

with open(file, mode) as file_name

commands

with orqali ochiq fayl file_name o'zgaruvchi aniqlanadi hamda commands'da keltirilgan buyruqlar ketma-ketligi bajariladi. So'ng qanday holat yuzaga kelishidan qat'iy nazar, fayl avtomatik ravishda yopiladi.

with open('d:/project/my.txt', 'a') as tt_file:	d:/project/ manzilidagi my.txt faylini davomiga yozish uchun ochadi va tt_file'ga o'zlashtiradi.
tt_file.write('\nwith .. as')	tt_file fayl davomini keyingi satriga 'with .. as' matnini write() metodi orqali yozadi.
print('\nGood be', file = tt_file)	tt_file fayl davomini keyingi satriga 'Good day' matnini print() orqali yozadi.
<pre>Hello world! Good day! with .. as Good be</pre>	

MAVZU YUZASIDAN SAVOLLAR

1. Fayllar nima maqsadda ishlatiladi?
2. Faylni ochish uchun qaysi buyruqdan foydalaniladi?
3. Faylning davomiga yozish imkoniyati mavjudmi, agar mavjud bo'lsa, qaysi rejim orqali amalga oshiriladi?
4. Faylni avtomatik tarzda yopish uchun qaysi operatordan foydalaniladi?

39-dars. AMALIY MASHG'ULOT

Misol. E. Vohidovning "O'zbekim" qasidasi 4 misrasini faylga yozish dasturini tuzing.

Tarixingdir ming asrlar
Ichra pinhon, o'zbekim,
Senga tengdosh Pomir-u
Oqsoch Tiyonshon, o'zbekim.

file_name = 'd:/project/qasida.txt'	Fayl nomi va manzilini file_name'ga o'zlashtiradi.
qasida = list()	"qasida" nomli bo'sh ro'yxat yaratiladi.
for i in range(4):	4 misralik qasidani kiritish uchun sikllar soni 4 ga teng deb olinadi.
q_satri = input('Qasida satrini kiriting ' + str(i+1) + '-')	Qasidaning kiritilgan har bir satri o'qib olinadi va q_satri ga o'zlashtiriladi

<code>qasida.append(q_satri + '\n')</code>	Har bir satr "qasida" nomli ro'yxatga element sifatida o'zlashtiriladi.
<code>with open(file_name, 'a') as q_file:</code>	Fayl yozish uchun ochiladi va q file'ga o'zlashtiriladi.
<code>for q_satri in qasida:</code>	Ro'yxat elementlari soniga teng bo'lgan sikl tashkil etiladi.
<code>q_file.write(q_satri)</code>	q_file'ga o'zlashtirilgan har bir satr q_satriga yoziladi.
<code>print('E.Vohidovning O'zbekim qasidasi')</code>	Qasidani ekranga chiqarish uchun sarlavhasi chop etiladi.
<code>with open(file_name, 'r') as q_file:</code>	Fayl o'qish uchun ochiladi va q_file'ga o'zlashtiriladi.
<code>for q_satri in q_file:</code>	q_file'dagi satrlar soniga teng sikl tashkil etiladi.
<code>print(q_satri, end="")</code>	q_file'dagi har bir satr chop etiladi.

```

Python 3.8.3 Shell
File Edit Shell Debug Options Window Help
Python 3.8.3 (tags/v3.8.3:6f8c832, May 13 2020, 22:20:19) [MSC v.1925 32 bit (Intel)] on win32
Type "help", "copyright", "credits" or "license()" for more information.
>>>
===== RESTART: E:/project/file.py =====
Qasida satrini kiriting 1- Tarixingdir ming asrlar
Qasida satrini kiriting 2- Ichra pinhon, o'zbekim,
Qasida satrini kiriting 3- Senga tengdosh Pomiru
Qasida satrini kiriting 4- Oqsoch Tiyonshon, o'zbekim.
E.Vohidovning O'zbekim qasidasi
Tarixingdir ming asrlar
Ichra pinhon, o'zbekim,
Senga tengdosh Pomiru
Oqsoch Tiyonshon, o'zbekim.

```

TOPSHIRIQLAR

1. Faylga ixtiyoriy 5 ta son kiritish va ular yig'indisini hisoblab, shu fayl davomiga yozish dasturini tuzing.
2. Faylga kiritilgan she'r satrlarini teskari tartibda boshqa faylga yozish dasturini tuzing. Dasturda `readlines()` metodidan foydalaning.

Kiruvchi ma'lumot input.txt	Chiquvchi ma'lumot output.txt
Tarixingdir ming asrlar	Oqsoch Tiyonshon, o'zbekim.
Ichra pinhon, o'zbekim,	Senga tengdosh Pomir-u
Senga tengdosh Pomir-u	Ichra pinhon, o'zbekim,
Oqsoch Tiyonshon, o'zbekim.	Tarixingdir ming asrlar

UYGA VAZIFA

1. O'zingizga yoqqan biror 8 qatorli she'rni faylga yozish va uni o'qish dasturini tuzing.
2. Fayldagi satrda @ belgisi mavjud yoki mavjud emasligini aniqlovchi dastur tuzing.

input.txt	output.txt
Ali.vali@gmail.com	Ha
Hello world!	Yo`q

40-dars. PYTHONDA GRAFIKA BILAN ISHLASH

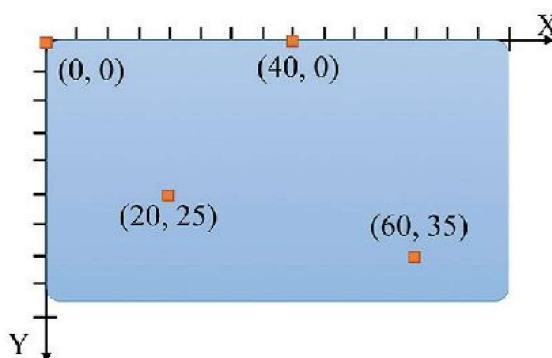
Python dasturlash tilida tasvir chizish uchun *Canvas* deb nomlanuvchi chizish maydonidan foydalaniladi. Canvasning biror qismiga tasvir chizish uchun X va Y koordinatalar tizimi qo'llaniladi. Tkinterda X koordinatalari chapdan o'ngga, Y koordinatalari esa yuqoridan pastga qarab belgilanadi. (0, 0) nuqta Canvasning yuqori chap burchagi hisoblanadi. Canvas nusxasini yaratayotgan vaqtda uning eni va balandligini ko'rsatish lozim. Geometrik figura va boshqa obyektlarni joylashtirishda ularning Canvasdagi koordinatasi ko'rsatiladi. Koordinatani hisoblash yuqori chap burchak, ya'ni (0, 0) dan boshlanadi.

Figura chizish

Figurani chizish uchun maxsus tkinter moduli funksiyalaridan foydalaniladi va koordinatalar ko'rsatiladi. Birinchi raqam gorizonta (X o'qi), ikkinchi raqam esa vertikal (Y o'qi) bo'yicha joylashuvni belgilaydi.

TAYANCH TUSHUNCHALAR

Canvas – Python dasturlash tilida X va Y koordinatalar tizimidan iborat maxsus tasvir chizish maydoni.


```
from tkinter import *
window=Tk()
```

```
draw=Canvas(window, width=400,
height=400)
draw.pack()
draw.create_rectangle(30,30,200,250)
```


Kutubxonadan tkinter modulini yuklab oladi.

Tkinter oynasini yaratadi.

Eni 400, bo'yi 400 ga teng Canvas maydoni yaratiladi.

Yuqori chap burchagi koordinatasi (30,30), quyi o'ng burchak koordinatasi (200,250) bo'lgan to'g'ri to'rtburchakni chizadi.